

Datum:
2026-08-20Diarienummer:
KSN-2025-01822Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Kommunfullmäktige

Handläggare:
Christer Åkerlund

Svar på motion om att ta bort farthinder från Stefan Hanna (UP)

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Stefan Hanna (UP) föreslår i en motion väckt den 26 maj 2025 att inga fler kraftiga gupp byggs som farthinder på våra stadsgator och att ett stort antal av dagens gupp på vägar som trafikeras av kollektivtrafiken tas bort. Syftet med föreslagna åtgärder är att öka framkomligheten för bussar och övriga fordon så att de inte ska behöva bromsa in till nästan stillastående. Bäst av allt skulle vara att sätta upp kameror för att på så sätt skapa bättre regelefterlevnad i trafiken.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Ärendet behandlades av gatu- och samhällsmiljönämnden 10 juni 2026 och av kommunstyrelsen 17 juni 2026.

Föredragning

Uppsala kommun förhåller sig till nationella trafiksäkerhetsmål, Nollvisionen. Visionens mål är att ingen ska behöva dö eller skadas allvarligt inom vägtrafiken. En enig riksdag beslutade år 1997 att Nollvisionen ska vara utgångspunkten i landet för trafiksäkerhetsarbetet och Sverige har varit framgångsrikt sedan dess. Antalet döda per år har mer än halverats under det senaste 25 åren.

Postadress: Uppsala kommun, kommunledningskontoret, 753 75 Uppsala
Besöksadress: Stadshuset, Stadshuset 2
Telefon: 018-727 00 00 (Kontaktcenter)
E-post: kommunledningskontoret@ uppsala.se
www. uppsala.se

En av de viktigaste delarna i kommunens trafiksäkerhetsarbete är att öka säkerheten för oskyddade trafikanter eftersom är de mest utsatta i trafikmiljön. Hastigheten på fordonet är en avgörande faktor för hur allvarlig konsekvensen blir för en oskyddad trafikant vid en olycka. En av tio omkommer om de blir påkörda av ett fordon i 30 kilometer i timmen och åtta av tio om de blir påkörda i 50 kilometer i timmen. Övergångsställen är inte trafiksäkerhetshöjande i sig eftersom de inte fysiskt dämpar hastigheten och bilister i många fall inte åtlyder väjningsplikten mot gångtrafikanter som korsar gatan. Den mest effektiva åtgärden är att bygga farthinder vid platser där det finns övergångsställen, cykelpassager eller cykelöverfarter. Farthindret ska medföra att bilisten kör med en hastighet av 30 kilometer i timmen eller lägre.

Stadsbyggnadsförvaltningen samråder regelbundet med Region Uppsala, bland annat om farthinder så att de utformas på bästa sätt utifrån arbetsmiljökrav för bussförare och linjetrafikens körtider. De farthinder som är byggda på gator där det går buss i linjetrafik har samrått med Region Uppsala, både farthindrens placering och utformning. Samarbetet med regionen har bland annat resulterat i att kommunen tagit bort farthinder på Rapsgatan, Hällbygatan och Fyrislundsgatan. Farthinder har också byggts om för att tillgodose de krav som ställs hos kollektivtrafikaktörerna. Kommunens tekniska handbok har i samråd med regionen justerats vad gäller utformningen av farthinder på ett sätt som gynnar busstrafiken samtidigt som trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter tillgodoses.

Användning av trafiksäkerhetskameror (ATK) bygger på ett samarbete mellan Trafikverket och Polisen. Det gemensamma uppdraget är att öka trafiksäkerheten längs statliga vägar. Det är Trafikverket som äger kamerorna och Polismyndigheten som lagför de förare som kör med för hög hastighet vid en kamera. Kamerorna sätts upp där bilförarna håller en hög medelhastighet, över den gällande hastighetsbegränsningen, och där skaderisken bedöms stor.

Trafikverket har meddelat att det finns möjlighet för kommuner att sätta upp dessa kameror på kommunala gator under förutsättning att deras kriterier uppfylls. Det krävs att medelhastigheten och/eller 85% av bilisterna kör med högre hastighet än gällande hastighetsbegränsning, att årsdygnstrafiken är över 6000 fordon per dygn och att korsande oskyddade trafikanter överstiger 50 per dimensionerande timme. Andra faktorer som måste utredas kan vara markägoförhållanden där kameran önskas sättas upp, elförsörjning till den, hänsyn till andra trafikanordningar, högspänningsledningar och andra föremål som kan störa kamerans funktion. Stadsbyggnadsförvaltningen ser över möjliga platser för ATK under 2026 på gator där bilister kör med för höga hastigheter och kommer därefter ansöka hos Trafikverket om att få sätta upp ATK under 2027.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20 augusti 2026
- Bilaga 1, Motion om att ta bort farthinder från Stefan Hanna (UP)
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från gatu- och samhällsmiljönämnden 10 juni 2026

- Bilaga 3, Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 17 juni 2026

Stadsbyggnadsförvaltningen

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

2025-05-06

Motion om att ta bort farthinder

Bakgrund:

I Uppsala stad finns idag ett stort antal farthinder som skapar stora bekymmer för främst yrkestrafiken. Detta är särskilt besvärande på de vägar som trafikeras av stadsbussarna, och då i första hand de två mest aggressiva typerna av farthinder (de konformade farhindren samt farhindren utformade som en avfasad trottoarkant som löper över hela körbanan). Syftet med denna motion är att öka framkomligheten för bussar och övriga fordon - dvs att bussarna slipper bromsa in till nästan stillastående. Av flera skäl är farthinder som i någon form smalnar av körbanan istället för att utgöra ett gupp tillämplas. Bäst av allt skulle vara om fartkameror i stadsmiljö blir ett effektivt sätt att säkerställa bättre hastighetsefterlevnad. I till exempel Ghent i Belgien används kameror i stor utsträckning för att skapa bättre regelefterlevnad inom trafiken. Fartkameror som också kan utnyttjas av Polisen i samband med allvarliga händelser och jakt på misstänkta.

Genom att få bort många av dagens fysiska farthinder längs busslinjegatorna kommer mängden skador på bussarna också att minska kraftigt. De aggressivaste farhindren orsakar idag mycket skador på stadsbussarna i form av bland annat dyra reparationer på hjulupphängning och ännu dyrare reparationer på ledbussarnas leder.

Jag yrkar:

att inga fler kraftiga gupp byggs som farthinder på våra stadsgator, och

att ett stort antal av dagens gatugupp på vägar som trafikeras av kollektivtrafiken tas bort.

Stefan Hanna

Partiledare

Utvecklingspartiet demokraterna

Gatu- och samhällsmiljönämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2026-06-10

§ 60

Svar på motion om att ta bort farthinder från Stefan Hanna (UP)

GSN-2026-00946

Beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Stefan Hanna (UP) föreslår i en motion väckt den 6 maj 2025 att inga fler kraftiga gupp byggs som farthinder på våra stadsgator och att ett stort antal av dagens gupp på vägar som trafikeras av kollektivtrafiken tas bort. Syftet med föreslagna åtgärder är att öka framkomligheten för bussar och övriga fordon så att de inte ska behöva bromsa in till nästan stillastående. Bäst av allt skulle vara att sätta upp kameror för att på så sätt skapa bättre regelefterlevnad i trafiken.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 13 maj 2026
- Bilaga 1, Motion om att ta bort farthinder från Stefan Hanna (UP)

Arbetsutskottet har utan eget ställningstagande lämnat ärendet vidare till nämnden för beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar i enlighet med liggande förslag.

Kommunstyrelsen
ProtokollsutdragDatum:
2026-06-17

§ 254

Svar på motion från Stefan Hanna (UP) om att ta bort farthinder

KSN-2025-01822

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Stefan Hanna (UP) föreslår i en motion väckt 6 maj 2025 att inga fler kraftiga gupp byggs som farthinder på våra stadsgator och att ett stort antal av dagens gupp på vägar som trafikeras av kollektivtrafiken tas bort. Syftet med föreslagna åtgärder är att öka framkomligheten för bussar och övriga fordon så att de inte ska behöva bromsa in till nästan stillastående. Bäst av allt skulle vara att sätta upp kameror för att på så sätt skapa bättre regelefterlevnad i trafiken.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 11 juni 2026
- Bilaga 1, Motion om att ta bort farthinder från Stefan Hanna (UP)

Yrkanden

Maria Rosander (SD) yrkar bifall till motionen.

Jonas Segersam (KD) och Therez Almerfors (M) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer liggande förslag att besvara motionen mot Maria Rosanders (SD) m.fl. yrkande att bifalla densamma och finner att kommunstyrelsen bifaller liggande förslag att besvara motionen.

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2026-06-17

Reservationer

Maria Rosander (SD) reserverar sig mot beslutet enligt följande:

Sverigedemokraterna anser att trafiksäkerhetsåtgärder ska vara effektiva, proportionerliga och anpassade efter platsens förutsättningar. Upphöjda farthinder kan vara motiverade på vissa platser, exempelvis i direkt anslutning till skolor och andra särskilt känsliga miljöer. Samtidigt finns det många platser där andra lösningar kan vara mer ändamålsenliga.

Lägre och mjukare platåer, vägavsmalningar, digital hastighetsövervakning och andra trafikdämpande åtgärder kan i många fall ge god trafiksäkerhet samtidigt som framkomligheten förbättras för boende, kollektivtrafik och utryckningsfordon.

Sverigedemokraterna anser därför att kommunen bör se över möjligheterna att minska antalet onödiga farthinder och i större utsträckning använda alternativa lösningar.

Jonas Segersam (KD) och Therez Almerfors (M) samt Sofia Andersson (M), Fredrik Hultman (M) och Mats Gyllander (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för att bifalla motionen.

Särskilda yttranden

Stefan Hanna (UP) lämnar ett särskilt yttrande enligt följande:

Utvecklingspartiet demokraterna, UP, anser att kommunen alltid måste säkerställa remissförfaranden till berörda yrkeschaufförer innan kommunen genomför farthinder. Yrkeschaufförer som till exempel taxichaufförer, busschaufförer och lastbilschaufförer måste få chansen att ge kommunen värdefulla synpunkter om vilka effekter en liknande fartdämpande åtgärd som planeras sannolikt kommer att leda till. När det finns förslag som handlar om gaturummen ska alltid dessa chaufförers synpunkter väga tungt i samband med beslut om vilka metoder som ska tillämpas för till exempel bekämpning av fortkörningar.

UP tycker att kommunfullmäktige övergripande ska fatta beslut om att inte asfaltsgupp ska byggas utan att andra fartdämpande lösningar ska tillämpas.

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2026-06-17

Ehsan Nasari (C) lämnar ett särskilt yttrande enligt följande:

Centerpartiet välkomnar motionen och anser att det är en bra ambition att använda tekniska lösningar, till exempel kameror, i stället för fysiska farthinder i trafiken. Tekniska lösningar kan effektivt sänka hastigheten i trafiken, men samtidigt undvika att vara ett störande moment i körningen. De tekniska lösningar som finns må vara bra, men de är även kostsamma för kommunen. Centerpartiet ställer sig därför mot att riva upp farthinder som redan finns, men vi kan hålla med om att tekniska lösningar bör användas vid tillskapandet av nya farthinder.

Protokollet är justerat elektroniskt.
De elektroniska underskrifterna återfinns sist i protokollet.

Utdragsbestyrkande